

دياريکردنی سهرهتا وکۆتايی کاتی نوێره فهرهکان

له عبداللهی کوری عمرو -رهزای خویان لیبت- که پیغمهبری خودا -صلی الله علیه وسلم- دهفرمویت: «کاتی (نوێزی) نیوهرو ئه و کاتهیه که خۆر له نیوهندی ئاسمان لادهدا؛ کاتیک سیهبری که سیک نزیکی بالآ و بهرزی خۆبهتی، ئه گهر هیشتا کاتی (نوێزی) عهسر نههاتیب، وکاتی (نوێزی) عهسر له و ماوهیه دهستپیدهکات که هیشتا زهردایی خۆر دهرنهکهوتوو، وه کاتی (نوێزی) مهغریب (له و کاتهوه دهست پیدهکات که خۆر ئاوا دهیبت) ههتا ئه و کاتهی شهفهقی سوور ئاوا دهیبت، و (نوێزی) عیسا (له دواي کۆتايی هاتنی ماوهی -نوێزی- مهغریب) ههتا نیوهی شهوه، وکاتی (نوێزی) بهیانیش له کاتی ههلهاتنی سپیدهی بهیانه ههتا ئه و کاتهی روژ ههلدیت، ئینجا «ههركاتیک روژ ههلهات، ئیتر نوێر مهکن، چونکه خۆر له نیو ههردوو شاخی شهیتانهوه ههلدیت».

[صهحیه] [موسلم گیراوبهتیهوه]

ئهم فهرموودهیه باسی کاتهکانی نوێر دهکات، پیغمهبر -صلی الله علیه وسلم- دهفرمویت: 1- کاتی نوێزی نیوهرو: وه نوێزی نیوهرو -صلاة الظهر- ناوناوه چونکه له کاتی (الظهيرة) ئهجامدهریت وله زمانی عهرهیدا سهرهتای ئه و کاتهیه که خۆر له ماوهی (زهوال)؛ له نیوهی ئاسمان لا دهکات و بهرهو ئاراستهی روژئاوا دهروات، و سیهبری شتهکان بهرهو ئاراستهی روژهلات دهیبت، ئه میس ههتاوهکو ئه و کاتهیه سیهبری پیاویک نزیکی سیهبری خۆبهتی وله زمانی کوردیدا پێی دهووتریت: نیوهرو چونکه له نیوهی روژدایه. 2- کاتی نوێزی عهسر: کاتی ئه م نوێره ئه و ماوهیه کاتیک سیهبری که سیک هیندهی بالآ و بهرزی خۆی بیبت، و بهردهوام دهیبت به بئ مهکروهیهت ههتاوهکو زهردایی خۆر دهرنهکهوتیب، ئه مه ماوهی نوێزی عهسر، بهلام پیغمهبر -صلی الله علیه وسلم- دهفرمویت: (ومن أدرك ركعة من العصر قبل أن تغرب الشمس فقد أدرك العصر) واته: (ههركه سیک بگات به ئهجامدانی پرکاتیک له نوێزی عهسر پیش ئه وهی خۆر ئاوا بیبت؛ ئه و نوێزی عهسری ئهجامداوه)، وله گیرانهوهیهکی تر دا: (وقت العصر ما لم تغرب الشمس) واته: (کاتی -نوێزی- عهسر ههتاوهکو -ئه و ماوهیه که- خۆر ئاوا نهیبت)، له گیرانهوهیهکدا: (ما لم تصفر الشمس، وسقط قرنها الأول) [رواه مسلم] واته: (ئه گهر خۆر زهرد نهیبت و بهکهم قۆچی -شاخی- دیار نه میبیت). 3- کاتی نوێزی مهغریب: له و کاتهوه دهست پیدهکات که خۆر ئاوا دهیبت ههتا ئه و کاتهی شهفهقی سوور ئاوا دهیبت، شهفهقی سوور به شیوهیهکی ئاسۆبی له ئاسماندا دهردهکهو پت له پاش خۆرئاوا بوون، و ئه میس بهلگهیه له سهسر ئه وهی ماوهی نوێزی مهغریب ههتاوهکو ئه و کاتهیه که شهفهقی سوور له ئاسماندا نامیبت، ئه گهر ههندیکی نه میبیت مانای ئه وه نییه کاتی نوێزی عیسا هاتوو، ههروهکو چۆن ئهجامدانی نوێزی مهغریب پرنگه پیدراو نابیت له پاش دیار نهمانی به شیک له بازهیی خۆر یان تهنها ههندیکی دیار بیبت. 4- کاتی نوێزی عیسا: له پاش دیار نهمانی شهفهقی سووره له ئاسماندا به یهکدهنگی زانایان ههتاوهکو نیوهی شه و ئه میس باشتربن کاته، بهلام له کاتی پێوستدا ههتاوهکو دهرکهوتنی بهیان درێژ دهیبتوه. 5- کاتی نوێزی بهیانی: واتا بهیانی پرستگۆ -الفجر الصادق- ههتاوهکو ئه و کاتهیه که خۆر ههلدیت؛ ئه گهر به شیک بچووکیشی بیبت، و ئه گهر ئه و به شه بچووکیشی دهرکهوت، (ئه گهر خۆر ههلهات ئه و ئیتر نوێر مهکن)؛ واتا واز له نوێر کردن بهین (چونکه خۆر له نیو ههردوو شاخی شهیتانهوه ههلدیت)؛ واتا له ئاراستهی ههردوو لایهکانی سهری؛ چونکه شهیتان چاوه پێی کاتی خۆر دهرچوون دهکات و دهووستی بهرامبهر خۆر؛ بۆئوهی سوجه بردن و په رستن کافر هکان بۆ خۆر وهکو ئه وه وایبت په رستن که بۆ ئه وه یان له وانهیه ئه وانهی شیهیتان په رستن له کاتی خۆر ههلهاتن و خۆرئاوا بوون به و ئاراسته دا سوجهی بۆ بهن، بۆیه پیغمهبر -صلی الله علیه وسلم- نهی کردوو له ئومه ته کهی نوێر بکن له و کاتانه دا؛ بۆئوهی نوێر کردن بۆ خوی گه وره له و کاته دا نهیبت که شهیتان و خۆری تیدا په رستریبت.

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

